

September 15, 2020

Review of the dissertation of Sofiya Duisenova, Al-Farabi Kazakh National University Department of Sociology and Social Work, 71 al-Farabi Avenue Almaty 050040, Kazakhstan

Title of the dissertation: **Educational and scientific strategies of youth in transitory Kazakhstan** submitted in a partial satisfaction of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy The object of the research is to understand the formation of educational and scientific strategy of youth in modern Kazakhstan society.

1. The importance and relevance of the research

In modern world, the higher educational system has become a central institution through which every society realizes her national developmental goal, and every individual considers it as social ladder. It is particularly true to transitory Kazakhstan, where the state goal is national development and individuals take the educational system as an opportunity for upward social mobility.

Kazakhstan, in the transitory stage, faces the global challenge at least 2 levels: educational system and individual. The two levels are interactive, and thus, the well integrated adaptation of the educational system to the global challenges (e.g., Bologna) is inconceivable without an appropriate alignment of educational strategies among individuals.

In these regards, the formation and selection of educational and scientific strategies among youths have particular importance and high relevancy.

2. Reliability and validity of the theoretical and practical results, their novelty

In combining a variety of relevant sociological theories and methodologies, Ms. Duisenova provides a conceptual framework for youth strategies in the educational sphere of Kazakhstan. She analyzes the converging process of the transitory Kazakhstan's educational system to the global trend, i.e., the Bologna process.

Ms. Duisenova's main work consists in investigating the educational and scientific strategies of students in transitory Kazakhstan society.

This task involves followings:

Ms. Duisenova has extensively reviewed relevant literature on the topic among Russian and Kazakh sociologists as well as other disciplines, such as philosophy, pedagogical, and political science. She defines educational strategies as a model of social adaptation and carries out the conceptual analysis of the vital strategy of youth.

Ms. Duisenova notices that the youth produces certain dispositions in education, based on real-life plans and subjectification in education, i.e., translation of educational norms and values in the way of achieving life goals. Having considered the above theories of motivation, given the

exceptional experience in the education and professional motivation of young scientists, as well as analyzing the findings of each theory, Ms. Duisenova analyzes that none of them is universal, but each contains the original ideas.

She also argues that the integration of the Bologna process should be seen as a natural process of development of the higher educational system, effective adaptation of the international experience of the educational process, and the improvement of quality and effectiveness of training by strengthening research and practical components of the training process. She considers that modern integration of science and education in the era of transition to the information society is a powerful factor in the institutional and personal level.

Ms. Duisenova analyzes that the international cooperation of the Republic of Kazakhstan and the Republic of Korea in the field of education and science is predominantly one-sided due to insufficient financing of its main actors - the higher educational institutions. In the field of international cooperation and adaptation of foreign experience preferred countries of Western Europe and the United States. However, she argues, the experience of Asian countries, including South Korea, in some situations is the most acceptable to adapt due to the presence of identical problems in the sphere of education and science. Kazakhstan, as in the recent time of South Korea, is a relatively young independent state faced the necessity of restructuring the existing educational system.

She finds that the students show high adaptive properties to reform higher education. As priorities for sustainable development of higher education in Kazakhstan marked: funding university science, in particular development programs of research universities; reduction in teaching load of teachers; creation of conditions for the organization and development of basic scientific research; tightening eligibility requirements for admission to institutions of higher education; explore the needs of employers on the quality of training.

Finally, Ms. Duisenova analyzes that the orientation of scientific activities formed the following types of young scientists in the Kazakhstan universities: enthusiast, careerist, typical learning. The most common type of young scientists at the university is the careerist. The representatives distinguishes sustainable socio-professional positions; presence of significant social characteristics (family, children, housing); satisfaction with the content of professional activities; focus on research and / or academic career; a significant proportion of research / scientific-pedagogical activity in the structure of working time.

The research methods she utilizes are various and extensive, including quantitative methods (different types of poll, questioning, expert poll, the analysis of secondary statistical materials) and qualitative methods (focus group research, deep interview, content analysis).

These measures in theory and methodology are considered as appropriate for the purpose of the dissertation, and well performed.

3. The scientific-theoretical and practical importance of research

The results of theoretical and methodological studies could be reflected in solving practical problems of formation and implementation of strategy for further development of higher education. Key findings and results of Ms. Duisenova's study can be used in training courses of

sociology, as well as government agencies, public organizations, state and non-state institutions of higher education in the development and prediction of the behavior of the labor market youth. The main theoretical conclusions resulting from the research can be used for further developing the conceptual, theoretical and methodological guidelines for the analysis of changes of educational and scientific strategies for youth.

4. Improvements (if any) to be made

I asked Ms. Duisenova to revise the conceptual framework and few other points. She corrected the error satisfactorily, and I do not have any further request. So, there is no necessity to change.

As a partial fulfillment of the degree of philosophy, this thesis is good.

5. Compliance with general standards of a PhD dissertation

It complies with general standards of dissertation.

6. Dissertation approved (not approved) for defense

Dissertation is approved for defense.

Sincerely Yours,

External Supervisor
Myoungsoo Kim, Ph.D.
mskim@hanyang.ac.kr

Chair and Professor
Department of Information Sociology
College of Social Science and Communication
Hanyang University, Erica Campus
Ansan, Korea 426-796

15 Қыркүйек, 2020

Дүйсенова Софияның диссертациясына

Пікір

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасы, Қазақстан, Алматы қаласы, 050040, әл-Фараби даңғылы, 71

«Қазіргі Қазақстан жастарының білім және ғылым стратегиялары» диссертация тақырыбы философия докторы ғылыми дәрежесін алудағы талаптарды қанағаттандыру үшін ұсынылған. Зерттеу пәні қазіргі Қазақстан қоғамындағы жастардың білім және ғылым стратегиясының қалыптасуын түсіндіру болып табылады.

1. Зерттеудің маңыздылығы мен өзектілігі

Әрбір қоғам өзінің ұлттық мақсатының дамуын жүзеге асыру арқылы қазіргі әлемде жоғары білім беру жүйесі орталық институт болып қалыптасты және әрбір адам бұны әлеуметтік саты ретінде көреді. Мемлекеттің мақсаты ұлттық даму мен адамдардың білім беру жүйесін әлеуметтік мобильділікті арттыру үшін мүмкіндік ретінде қабылдауы өзгермелі Қазақстан үшін айтарлықтай өзекті.

Қазақстан өтпелі кезеңде жаһандық мәселелерге кезігіп отырады, олар кем дегенде 2 деңгейден тұрады: білім беру жүйесі және адам. Екі деңгей интерактивті болып табылады. Сөйтіп, білім беру жүйесінің жаһандық мәселелерге (мысалы, Болон процесіне) дұрыс интеграциялық бейімделуі адамдар арасындағы білім беру стратегияларының сәйкес келуімен тікелей байланысты.

Бұл жағдайда, жастар арасындағы білім және ғылым стратегияларын қалыптастыру мен таңдау ерекше маңызды және өзекті.

2. Теориялық және практикалық нәтижелердің дәйектілігі мен негізділігі, олардың жаңашылдығы

Әртүрлі әлеуметтанулық теориялар мен әдіснамаларды сәйкестендіре отырып, С.М. Дүйсенова Қазақстан білім беру жүйесіндегі жастар стратегиясының концептуалды негізін ұсынады. Ол өзгермелі Қазақстанның білім беру жүйесінің жаһандық тенденцияларға, яғни Болон процесіне өтуін талдайды.

С.М. Дүйсенованың негізгі жұмысы өзгермелі Қазақстан қоғамындағы студенттердің білім және ғылым стратегияларын зерттеуден тұрады.

Бұл келесідей міндеттерден тұрады:

С.М. Дүйсенова берілген тақырып бойынша Ресей мен Қазақстан әлеуметтанушыларының әдебиеттеріне, сонымен қатар, философия, педагогика және саяси ғылымдарына жалпы шолу жасаған. Ол білім беру стратегиясын әлеуметтік бейімделу моделі ретінде анықтап, жастардың өмірлік стратегиясына концептуалды талдау жасайды.

ХАНЬЯНГ УНИВЕРСИТЕТИНІҢ ERICA КАМПУСЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҒЫЛЫМДАР МЕН БАЙЛАНЫС КОЛЛЕДЖІ

Корея, Гьенги-до, Ансан, Сангнок-гу, Ханьянгдэхак-ро, 55 Тел.:+82 31 400 5393 Факс:+82
31 400 4472

С.М. Дүйсенова білім берудегі шынайы және субъективті жоспарлардың негізінде, яғни өмірлік мақсаттарға жету жолындағы білім нормалары мен құндылықтардың өзгеру кезінде жастарда білім алуда белгілі бір диспозиция пайда болатындығын айтып кеткен. Жоғарыда көрсетілген мотивация теориясын қарастыра отырып, жас ғалымдардың кәсіби мотивациялары мен білім саласындағы тәжірибесін есепке ала отырып, сонымен қатар әрбір теориялық нәтижені талдай отырып, С.М. Дүйсенова олардың ешқайсысы әмбебап болмайды, бірақ олардың әрқайсының ерекше ойлары бар екендігін талдады.

Сонымен қатар, ол Болон процесіне интеграциялануды жоғары білім беру жүйесіндегі табиғи процесс, оқу-тәрбие процесіндегі халықаралық тәжірибелерге тиімді бейімделу, сондай-ақ оқу процесіндегі тәжірибелік компоненттер мен ғылыми зерттеулерді күшейту арқылы сапаны көтеру және тиімді білім беру ретінде қарастыру керек екенін айтып өтеді. Ол өтпелі кезеңдегі қазіргі білім мен ғылымның ақпараттық қоғамға интеграциялануы институционалды және жеке деңгейдегі күшті фактор деп қарастырған.

С.М. Дүйсенова Қазақстан Республикасы мен Корея Республикасының білім мен ғылым саласындағы халықаралық ынтымақтастық жоғары оқу орындарында қажетті қаржыландырудың болмауына байланысты біржақты болып табылатындығы туралы талдау жасаған. Халықаралық ынтымақтастық саласында және шетелдік тәжірибеге бейімделуде ең қолайлы деп Батыс Еуропа мен АҚШ елдері алынған. Дегенмен, ол Азия елдерінің, соның ішінде Оңтүстік Кореяның тәжірибесін кейбір жағдайларда білім мен ғылым саласында ұқсас мәселелерге байланысты бейімделу үшін тиімдірек деп айтады. Қазақстан таяудағы Оңтүстік Корея секілді білім беру жүйесінде өзгерісті қажет ететін жас тәуелсіз мемлекет болып табылады.

Ол жоғары білімнің реформалануында студенттердің жоғары бейімделу ерекшелігін негіздейді. Қазақстандағы жоғары білімнің даму тұрақтылығының алғышарттары ретінде: университеттегі ғылымды қаржыландыру, соның ішінде зерттеу университеттерінің даму бағдарламасын; оқытушылардың оқу жүктемесін азайту; фундаменталды ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру мен дамыту үшін жағдай жасау; жоғары оқу орындарына түсудегі талаптарды күшейту; даярлық сапасына жұмыс берушілердің қажеттілігін зерттеуді көрсетеді.

Қорыта келе, С.М. Дүйсенова ғылыми жұмысқа деген бағыттан Қазақстан университеттерінде келесідей жас ғалымдардың келесі түрлері қалыптасатындығын талдап көрсетеді: энтузиаст, мансапқор, уақыт өткізуші. Оқу орындарындағы ең кең тараған жастардың түрі мансапқор болып табылады. Мұндай түрдің өкілдері әлеуметтік-кәсіби ұстанымымен; айтарлықтай әлеуметтік жағдай сипатының (отбасы, балалары, тұрғын үйі) болуымен; кәсіби қызмет мазмұнына қанағаттануымен; зерттеуге немесе академиялық мансапқа мән беруімен; жұмыс уақытының көп бөлігін зерттеуге бөлумен ерекшеленеді.

Зерттеу әдістерінің негізінде ол әртүрлі сандық әдістерді (сауаланама, сараптамалық сұрау; қайталама деректерді, статистикалық материалдарды талдау) және сапалық әдістерді (фокус-топтық зерттеу, терең сұхбаттасу, контент-талдау) қолданады.

Бұл жұмыстың теориялары мен әдіснамалары диссертация мақсатына сәйкес қарастырылған және жақсы орындалған.

**ХАНЬЯНГ УНИВЕРСИТЕТИНІҢ ERICA КАМПУСЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҒЫЛЫМДАР
МЕН БАЙЛАНЫС КОЛЛЕДЖІ**

Корея, Гьёнги-до, Ансан, Сангнок-гу, Ханьянгдэхак-ро, 55 Тел.:+82 31 400 5393 Факс:+82
31 400 4472

3. Зерттеудің ғылыми-теориялық және практикалық маңыздылығы

Зерттеудің теориялық және әдіснамалық нәтижелері жоғары білім берудің ары қарай даму стратегиясының қалыптасуы мен жүзеге асуының тәжірибелік мәселелерін шешуде сипатталуы мүмкін. С.М. Дүйсенованың негізгі қортындылары мен зерттеу нәтижелерін әлеуметтану оқу курсына, сонымен қатар, мемлекеттік органдарда, қоғамдық ұйымдарда, жастардың еңбек нарығының мінез-құлқын жасау мен болжау саласындағы мемлекеттік және мемлекеттік емес жоғары оқу орындарында қолдануға болады. Зерттеуде көрінетін негізгі теориялық нәтижелерді ары қарай концептуалды, теориялық және әдіснамалық қағидаларды дамыту үшін, жастар үшін білім және ғылым стратегияларын өзгертуді талдау үшін пайдалануға болады.

4. Түзетулер (егер бар болса)

Мен С.М. Дүйсеновадан концептуалды негіз бен басқа да бөлімдерді қайта қарауын сұрадым. Ол қателерін қанағаттанарлықтай орындады және менде қосымша ешқандай сауалым жоқ. Осылайша, зерттеу жұмысы ешқандай өзгертулерді қажет етпейді.

Философия дәрежесін алуда орындалған бұл тезис – жақсы.

5. Ph.D диссертациясының жалпы стандарттарына сәйкестігі

Бұл диссертациясының жалпы стандарттарына сәйкес келеді.

6. Диссертация қорғауға жіберіледі (жіберілмейді)

Диссертация қорғауға жіберіледі.

Құрметпен,

/колы/

Сыртқы жетекші

Миёнг Су Ким, Ph.D.

mskim@hanyang.ac.kr

Ханьянг университеті, Erica Кампусы, Әлеуметтік ғылымдар мен байланыс колледжі,
Ақпараттық әлеуметтану кафедрасының
меңгерушісі және профессор
Ансан, Корея 426-796
/Мөр/

Перевод данного документа с английского языков на казахский язык, выполнен мной, переводчиком, **Маулеевой Земфирой Фархатовной**, семнадцатого октября две тысячи четырнадцатого года.

Подпись *Маяр Маулеева Земфира Фархатовна*

Республика Казахстан, город Алматы,
Семнадцатое октября две тысячи четырнадцатого года.

Я, Илиманова Нургуль Кулмурзаевна, нотариус города Алматы, действующий на основании государственной лицензии № 0003079 от 26.08.2010 года, выданной Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи МЮ РК, свидетельствую подлинность подписи известного мне переводчика **Маулеевой Земфиры Фархатовны**, которая совершена в моем присутствии. Личность лица, подписавшего документ, установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № *4900*
Сумма, оплаченная нотариусу: 2037,0 тенге

Нотариус

Илиманова Нургуль

Пронумеровано	<i>6</i>
Нотариус	<i>Илиманова Нургуль</i>

